

Stenogrammid

XIII Riigikogu stenogramm

IX istungjärk

Kolmapäev, 23. jaanuar 2019, kell 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Kultuuriinimeste sotsiaalsed tagatised

2. 13:10 Täitmata lubadused

3. 13:17 Hariduspoliitika

4. 13:26 Jõhvi saamine linnaks

5. 13:33 Kohustuslik marssimine riigifirmades

6. 13:41 Kodakondsuspoliitika

7. 13:47 Haldusreformi mõju sotsiaalteenuste osutamisele

8. 13:54 Riigiõiguse Instituut

13:00 Infotund

Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Infotunnis on 31 Riigikogu liiget. Valitsuse esindajad on kultuuriminister Indrek Saar peaministri ülesannetes, justiitsminister Urmas Reinsalu ja riigihalduse minister Janek Mäggi. Annan võimaluse iga põhiküsimuse puhul ühe täpsustava küsimuse esitamiseks.

Üles Tagasi

1. 13:01 Kultuuriinimeste sotsiaalsed tagatised

Esimees Eiki Nestor

Esimene vastaja on kultuuriminister Indrek Saar peaministri ülesannetes ja küsija Ain Lutsepp. Palun, Ain Lutsepp!

Ain Lutsepp

Aitäh, härra eesistuja! Austatud minister! Kultuurivälja tegevusloogika on vastuolus seadustega ja seetõttu on ravikindlustus paljudele selle valdkonna professionaalidele periooditi kättesaamatu. See tuleb sellest, et lepingud ei ole alalised, ja nii tekivad katkestused. Sisuliselt tähendab see kultuuriprofessionaalidele topeltriski, nad võtavad kogu selle vastutuse enda kanda. Millised on nende inimeste sotsiaalseid tagatise silmas pidavad seadusandlikud ettevalmistused või kuidas kavatseb Kultuuriministeerium tagada, et ka kultuuritöötajatel,

kellel ei ole alalisi töölepinguid, oleks sotsiaalsed tagatised siiski olemas?

Kultuuriminister Indrek Saar

Aitäh, hea küsija! Lugupeetud istungi juhataja! Kultuuriinimeste sotsiaalsetest garantiidest ja sellest, et nende tööütm erineb mõnevõrra valdava enamiku klassikalisest tööütmist, on juttu olnud aastaid. 2005. aastal võeti vastu loovisikute ja loomeliitude seadus, mille alusel toetatakse ajutistes majandusraskustes olevaid loovisikuid. Silmas on peetud inimesi, kellel ei ole mõnda aega tööd. Sõltumata sellest, kas nad kuuluvad loomeliitu või mitte, on neil võimalik loomeliidu kaudu taotleda kuni üheks aastaks toetust, mis võrdub miinimumpalgaga ja mille pealt on tasutud kõik maksud. See annab neile kõik sotsiaalsed garantiid. Aga muidugi me teame, et sellest tegelikult ei piisa. Ja viimastel aastatel ei ole ju mitte ainult loovisikute tööiseloos väga palju muutunud, see on sündinud ka paljudes teistes valdkondades. Inimesed saavad oma töötasu vägagi erineval moel. Töötasu ei pruugi olla regulaarne, kuid see võib küündida selle miinimumini, mis riigi nõuete kohaselt igas kuus tuleks tasuda. Et sotti saada, missugune see seis täpsemalt on – nagu ma ütlesin, see ei puuduta tänapäeval kaugeltki enam ainult loovisikuid –, tellis Sotsiaalministeerium mahuka uuringu, mis eelmise aasta sügisel valmis sai. Praxis esitas meile kolm ettepanekut, mille kallal tuleks edasi töötada. Üks on parem teavitus, sest tihtipeale juhtub, et inimesed satuvad hätta sellepärast, et pole märganud, et nende kindlustuse aeg saab läbi. Teine ettepanek, mis puudutab vägagi loomeinimesi, on see, et püüda siis seda maksukoormuse hajutamist pikemale perioodile viia. Selle puhul minu andmetel praegu Rahandusministeerium ja maksuamet koostöös Sotsiaalministeeriumiga arvutavad läbi ja töötavad läbi võimalikke lahendusi, kuidas oleks võimalik tagada selline sotsiaalmaksu hajutamine, et kui ...

Esimees Eiki Nestor

Aitäh!

Kultuuriminister Indrek Saar

Jah. Ma loodan, et on täpsustav küsimus ja siis ma saan edasi rääkida.

Esimees Eiki Nestor

Ain Lutsepp, palun!

Ain Lutsepp

Aitäh, härra eesistuja! Austatud minister! Kõigist nendest aspektidest, mis te välja tõite, me oleme teadlikud. Teatriliit ja teised kutseorganisatsioonid, loomeliidud, on korduvalt selle probleemi lahendamiseks lahendusi välja pakkunud. Minu küsimus on selline: kuidas konkreetselt on kavas olukord seadusandlikul tasemel lahendada? Millised on konkreetsed edasimineked, et jõuda selles olukorras soovituslikult tasandilt lahenduste tasandile?

Kultuuriminister Indrek Saar

Täna! Konkreetsed edasimineked? Ma rääkisin 2005. aastal vastu võetud loovisikute ja loomeliitude seadusest, mis on tegelikult päris paljusid inimesi aidanud. 2016. aasta 1. jaanuaril jõustus ravikindlustuse tagamine kuupõhise sotsiaalmaksu summeerimise põhimõttel. See tähendab, et ravikindlustus on garanteeritud ka neile inimestele, kes saavad palka mitme tööandja käest ja kellel summeerituna tuleb kuus sotsiaalmaksu miinimumosa täis. See tagab neile ravikindlustuse. Ühe väga konkreetse tegevuse me algatasime rohkem kui kolm aastat tagasi ja tänaseks võib öelda, et esimene lend on juba lõpetanud. See puudutab selliseid valdkondi, nagu kirjandus ja kujutav kunst. Nendes valdkondades tihtipeale töötatakse vabakutselisena ja saadakse tasu väga tsükliliselt. Me oleme ka kehtestanud kunstniku- ja kirjanikupalga: 12 kunstnikku ja 12 kirjanikku saavad täispalka, millelt makstakse kõik sotsiaalmaksud. Neile on garantiid tagatud. Seda palka võib saada kolm aastat järjest ja siis on võimalik seda uuesti taotleda. Nii et on ka väga konkreetseid tegevusi.

Mis puudutab edasiminekut, see eeldab veidi laiemat ühiskondlikku kokkulepet. Ma juba rääkisin n-ö hajutamise variandist. Aga loomulikult peab seda aktsepteerima ka maksuamet. Seda peab olema võimalik teha, ilma et inimestele antaks võimalus sotsiaalmaksu tasumise kohustusest kõrvale hiilida. Praxis tegi tegelikult veel ühe ettepaneku. See oli ettepanek, et ravikindlustus võiks Eestis olla üldse universaalselt tagatud – see võiks olla kõigile tasuta, nii nagu on haridus. Aga see eeldab veel laiemat ühiskondlikku kokkulepet.

Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Ma jätkan just sealt, kuhu te jõudsite. Üks samm on maksukoormuse hajutamine ja teine võimalus, millest tõesti on ka räägitud, ongi ravikindlustuskaitse tagamine kõigile. Kas Kultuuriministeerium on jõudnud Praxise uuringu järeldustega põhjalikumalt tutvuda ja langetada valikud, kuidas Kultuuriministeerium loomeisikute küsimust edasi lahendab või vähemalt otsib lahendusi?

Kultuuriminister Indrek Saar

Jaa, me oleme nendega tutvunud. Ma mainisin, et on üks asi, mis tegelikkuses on töös, mille puhul on kokkulepe olemas ja seadusandlikud takistused kõrvaldatud. See on parem teavitamine. Kui tehniline lahendus ka valmis saab, siis loodetavasti juba selle aasta jooksul hakkab haigekassa inimesi varakult teavitama, kui nende kindlustuskaitse hakkab lõppema. See ei taba inimesi külma dušina, kui nad on arsti juurde läinud ja avastanud, et neil ei ole enam kindlustuskaitset. Hajutamine eeldab seda, et me saame Maksu- ja Tolliametilt ja Rahandusministeeriumilt seisukoha, kuhu ollakse valmis sellega edasi liikuma. Nii kaua, kuni meil ei ole sealt lõplikku vastust, ei ole Kultuuriministeeriumil mõtet oma sellekohast tegevust planeerida. Kolmas lahendus eeldab, nagu ma ütlesin, palju laiemat ühiskondlikku kokkulepet, kas me oleme valmis minema selle peale, et olenemata sellest, kas sa maksad sotsmaksu või mitte, on sul olemas ravikindlustus, kui sa oled Eesti elanik. Selle küsimuse puhul on väga oluline see, et me teistpidi ei tekitaks situatsiooni, kus osal inimestel tekib täiendav motivatsioon töötasult enam makse mitte maksta. Küllap te nõustute minuga, et sellist olukorda me tegelikult lõppkokkuvõttes tekitada ei taha.

Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

[Üles Tagasi](#)

2. 13:10 Täitmata lubadused

Esimees Eiki Nestor

Ja nüüd vastab justiitsminister Urmas Reinsalu küsimusele, mille esitab Henn Põlluaas. Palun, Henn Põlluaas!

Henn Põlluaas

Aitäh! Tunnen huvi, ja seda sugugi mitte negatiivses võtmes, mitme teema vastu, mida te olete ministrina käsitlenud, kuid mille puhul mingil põhjusel on teod tegemata jäänud. Näiteks kooseluseadus, mille kehtivust ka teie eitate nagu meiegi, kuid mida teatud kohtunikud ja notarid siiski rakendavad, või ÜRO rändepaktille ebaseadusliku allkirja andmine, mida ei takistatud, või EKRE esitatud naisi ahistava burka keelu sätestamine ja pedofiilide karistuse karmistamine, mis Riigikogus tagasi lükati ja mille kohta te lubasite Justiitsministeeriumis eelnõu koostada. Või siis Venemaalt okupatsioonikahjude väljanõudmine, millega ei ole kahjuks kuskile jõutud. EKRE on neis asjus edasiminekut oodanud, aga tegudeni pole jõutud. Kust kohast on king pigistanud ja kust on lähtunud surve, et nende oluliste teemadega ei tegeletaks?

Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh! Henn, ma tahan öelda kõigepealt seda, et hinnates valimislubaduste täitmist, analüüsisin ma ka erakondade valimislubaduste täitmist. Ja tõepoolest ma jõudsin objektiivse järelduseni, et kõigist erakondadest on kõige rohkem oma nelja aasta valimislubadusi täitnud Isamaa. Vaevalt on siin saalis inimest, kes julgeks sellele vastu vaielda. See on objektiivne audit. On kehtestatud maksuvabastus 500 eurot, üksi elavate pensionäride toetus, paljulapseliste perede toetus. On üksikvanemate elatisabi fond, haldusreform on tehtud, riigikaitsekulud on ajalooliselt kõrgeimal tasemel. Asjad on ära tehtud ja ma ütlen aitäh nendele, kes sellele kaasa aitasid.

Paljudes olulistest asjades on aga sõrgu vastu aetud ja selle peale ma tahan öelda, et nende asjadega tuleb edasi minna. Okupatsioonikahjude küsimuses on valmis esimene rahvusvahelise komisjoni raport. Kui huvi pakub, ma võin selle heale küsijale saata. Mis on väga oluline: rahvusvahelise õiguse järgi otsustades võib minu seisukohti ja avaldusi õigustatuks pidada, seda nõudeõigust tuleb tunnustada. On väga oluline, et selline positsioon on võetud.

Mis puudutab pedofiilide karistuste karmistamist, siis neljapäeval hakkab Riigikogu õiguskomisjon arutama parlamendi menetlusse jõudnud eelnõu, mis näeb ette korduvalt kuritegusid sooritanud pedofiilidele kuni eluaegse vanglakaristuse. Mis me siin hellitame? Kaua need naljad siis käivad? Võiks tõesti olla eluaegne vanglakaristus korduvalt laste vastu seksuaalroimasid toime pannud inimestele. Ma loodan, et EKRE toetab seda, et selles parlamendi koosseisus võetakse see seadus vastu.

Nii et rida väärtusküsimusi on laual. Ms puudutab rändepakti, siis ma olen tellinud uued õiguslikud ekspertiisid. Ma hoiatasin, et ma teen seda. Need õiguslikud ekspertiisid on valmimas ja ma kavatsen nende tulemused teha kättesaadavaks nii Vabariigi Valitsusele kui Riigikogule. Arvestage sellega!

Esimees Eiki Nestor

Henn Põlluaas, palun!

Henn Põlluaas

Aitäh, Urmas! Sa ennatlikult eeldasid, et ma küsin sult valimislubaduste kohta. Sugugi mitte. Küsimus on nimelt nendes asjades, milles me oleme olnud sinuga ühel meelel, aga mis on Riigikogus tekitanud teatud erakondade väga suurt vastuseisu ja ka, ütleme, otseselt seadustest üleastumist, nagu toimus rändepakti puhul. Ma loen sulle ette meie viimase küsimuse, mis kõigi nende teemadega haakub: kust kohast on king pigistanud ja kust on lähtunud surve, et nende oluliste asjadega ei tegeletaks?

Justiitsminister Urmas Reinsalu

Vastus on väga ühemõtteline. Teised parteid on kindlasti avaldanud survet nende asjadega mitte tegeleda. Aga võta näpust, Henn, ma olen nende asjadega tegelenud ja jään tegelema, nii kaua, kuni rahvas mind toetab. Ja rahvas mind toetab, ei maksa peljata! Küsimus on selles, et need valimised ei ole mitte mingite rahapargaste või miljardite lubamine, mis maksumaksja ühest taskust teise tõstetakse. Need valimised, Riigikogu valimised, on väärtuste valimised. Sellega peavad arvestama kõik, kes tahavad kandideerida Riigikokku. Ei tohi olla, et väärtusküsimustes ei soovita oma seisukohti väljendada, nagu ilmnes Postimehe küsitluses. Muidugi peab vastama! Tulebki rahvale aru anda, millised väärtushoiakud võetakse. Ja väärtushoiak peab olema, et Eesti riigis otsustavad Eesti kodanikud oma tulevikku ja teevad seda nende väärtushinnangute ja kõlbeliste tõekspidamiste alusel, mida nad õigeks peavad.

Nii et kinga pigistamise küsimuses pean tunnistama, et ei olnud kerge siis, kui me Reformierakonnaga olime valitsuses, ja ei ole olnud kerge, kui oleme koalitsioonis sotside ja Keskerakonnaga. Aga ma tahan öelda, miks ma pidasin oluliseks anda ülevaade ka valimislubaduste täitmisest: Eesti rahvas vajab tegusid. Sõnad on üks asi, aga uskuge mind, reaalne poliitika on see, kui suudetakse asju ellu viia ja negatiivseid tagajärgi tõkestada. Need küsimused, mis puudutavad rändepakti, kogu see rändepakti teema on õhus. Ja me peame leidma - meie, kes me leiame, et rändepakt ei ole mõistlik - meetodi, kuidas selle negatiivsed mõjud Eesti Vabariigis ära hoida. Me peame säilitama kontrolli immigratsiooni üle, seda ei tohi minetada.

Esimees Eiki Nestor

Olga Ivanova, palun!

Olga Ivanova

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Austatud minister! Ma küll tahtsin täitmata lubaduse kohta küsida Jüri Ratase käest, aga kasutan nüüd võimalust ja küsin justiitsministri käest, kes on selle valdkonna pädev minister. Ma küsin koalitsioonilepingu ühe punkti kohta, mis on jäänud täitmata, ja see kõlab järgmiselt: võimaldame taotluse alusel naturalisatsiooni korras Eesti Vabariigi kodakondsust Eestis sündinud alla 15-aastastele lastele, kelle vanem või vanemad on kas määratlemata kodakondsusega isikud või kolmanda riigi kodanikud ning elasid Eestis püsivalt enne 1991. aastat. Miks see punkt on täitmata ja mis erakond on takistanud seda ellu viimast?

Justiitsminister Urmas Reinsalu

See erakond on Isamaa erakond. See oli koalitsioonileppes sees, me arutasime seda, sest laual oli konkreetne eelnõu. Aga rakendamise küsimuses oli meil väga tõsine konflikt ametist lahkunud siseminister Anveltiga. See rakendustee, mis välja pakuti, lähenes väga ohtlikult kodakondsuspoliitika põhimõtete muutmisele ja nii me ütlesime: "See ei lenda! See asi ei tohi läbi minna!" Ja see ei läinudki läbi. Punkt. Ma loodan, et ka järgmises parlamendi koosseisus on valitsuses jõud, kes ei võimalda mängida kodakondsuspoliitika põhimõtetega, nagu seda viimasel ajal on juhtunud, puudutagu see mitmik kodakondsust või kodakondsuse andmise nullvarianti

ehk hellitlevalt öeldes kodakondsusakent. Me ei vaja niisuguseid eksperimente! Ei vaja!

Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

[Üles Tagasi](#)

3. 13:17 Hariduspoliitika

Esimees Eiki Nestor

Järgmisena vastab Indrek Saar, kultuuriminister peaministri ülesannetes, küsimusele, mille esitab Urve Tiidus. Palun!

Urve Tiidus

Lugupeetud Indrek Saar! Teatavasti on peaminister praegu Šveitsis, kus ta osaleb Davosis Maailma Majandusfoorumil kohtumisel ja arutab seal üleilmastumist puudutavaid küsimusi. See on ka oluline, aga lähenevate valimiste eel on meil siin elavnenud debatt eestikeelse hariduse teemal. Eesti Rahvusringhäälingus andis hiljuti intervjuu haridusminister Mailis Reps. Ajakirjanik küsis temalt, kas Keskerakond ei pea vajalikuks üleminekut ainult eestikeelsele õppele, mille toetus on ühiskonnas valdavaks kasvanud. Minister vastas, et ta peab küll, kuid me lähtume põhiseaduslikust õigusest, et lapsevanemale jääb valik. See tähendab, et eestikeelne, kakskeelne, vene või muu õppekeelega lasteaed on küll programmis olemas. See põhiseaduslik valikuõigus vaidlustati juba 1990-ndatel aastatel Riigikohtus ja see on ümber lükatud. Mis teie sõnum oma koalitsioonipartnerile praegu peaministrina ja kultuuriministrina on?

Kultuuriminister Indrek Saar

Aitäh selle küsimuse eest! Ma olen Riigikogu infotunnis küsimusele eestikeelse kooli või koos õppimise kooli kohta – kuidas keegi seda nimetab – juba vastanud, aga vastan hea meelega uuesti. Minu arust tõestas sügisel siin Riigikogus läbi viidud debatt – see oli vist vormistatud olulise tähtsusega riikliku küsimuse aruteluna –, et on olemas väga lai konsensus liikuda selles suunas, et Eesti kool on eestikeelne. Loomulikult jäävad tõenäoliselt ka tulevikus mingid erandid, nii nagu praegu on võimalik Eestis õppida ka inglise, prantsuse ja saksa keeles. Aga selles osas, et Eestis võiks olla ühtne koolisüsteem, on minu arust saavutatud lai poliitiline konsensus. Olen aru saanud, et kõik valitsuses esindatud erakonnad seda põhimõtet igati toetavad. Ja mitte ainult sõnades ei toeta, vaid selle nimel ka praktikas tööd teevad. Haridusministeerium, mille ministrile te just viitasite, on käivitanud programmi "Professionaalne eesti keele õpetaja igasse vene õppekeelega lasteaiarühma", et kõigil lastel oleksid alushariduses võrdsed keelevõimalused. Uuel õppeaastal saab näiteks 150 Ida-Virumaa lasteaija- ja üldhariduskooli õpetajat tasuta B2 ja C1 taseme eesti keele koolitust, et sooritada ka nõutav tasemeeksam. Ja haridussüsteemis on ka palju muud tehtud. Mis puudutab täiskasvanute keeleõpet, siis see korraldatakse mitme ministeeriumi koostöös. Märkimisväärne roll on ka Kultuuriministeeriumil ja Integratsiooni Sihtasutusel.

Esimees Eiki Nestor

Urve Tiidus, palun!

Urve Tiidus

Liidripositsioonil olevatel poliitikutel on vastutus tajuda ühiskonnas olevaid ootusi ja toimuvaid protsesse ja sealjuures hoida kõrgel põhiseaduslikkuse vaimu. Haridusminister pole oma varasemaid sõnu söönud, sest viis aastat tagasi ütles proua Reps ka, et mitte-eestikeelse hariduse võimaluse keelustamine on üks näide valdkonna kohta, kus riiklik hariduspoliitika ei taha arvestada lapsevanemate ja kogukonna soove, sest see on parteipoliitiliselt kasulik. Ta siiski mõõnis, et riigikeele oskus on igale Eestis elavale inimesele vajalik. Nüüd ma küsin teie käest, kust jookseb teil see veelahe, kui te peaksite ainult eestikeelsele õppele ülemineku teemadel Keskerakonna haridusministriga tõsisemalt läbirääkimisi? Seda mis iganes olukorras, aga eriti pärast seda, kui Urmas Reinsalu on kinnitanud, et need valimised on väärtuste valimised.

Kultuuriminister Indrek Saar

Ma loodan, et Urmas Reinsalu kinnitus, et need valimised on väärtuste valimised, on tõsiselt võetavam kui tema kinnitus, et ta on läbi viinud objektiivse auditi, mille tulemusel on selgunud, et just Isamaa on kõige rohkem valimislubadusi täitnud. See, et Urmas Reinsalu viib isiklikult läbi mingi auditi, ei tähenda, et see on objektiivne. Seda eriti olukorras, kus tema puhul on tegu ilmselge huvide konfliktiga. Ühelt poolt on ta justiitsminister, teiselt poolt aga märkimisväärsel positsioonil Isamaa erakonnas ja minu arust kuulub ta ka selle mittetulundusühingu juhatusse. Nii et nimetada seda auditit objektiivseks on pehmelt öeldes veidi naljakas.

Aga kindlasti, kui me räägime eestikeelsest koolist, siis me ei saa silmas pidada ainult neid otsuseid, mida tehakse riigi tasandil. Väga paljud sel teemal langetatavad otsused sõltuvad kohaliku kogukonna, kohalike omavalitsuste otsusest. Ma võin näiteks tuua Rakvere linna, kus juba aastaid tagasi kogukond jõudis kokkuleppele. Jah, tõesti, seal ka selle üle vaieldi mõnda aega, aga jõuti kokkuleppele, et on võimalik, et kõik lapsed õpivad ühes koolis ja õpivad eesti keeles. Rakveres tehti see ära. Kui me aga vaatame näiteks Tartu poole, kus on aastaid olnud võimul teie erakonnakaaslased eesotsas Andrus Ansipi, Laine Randjärve – tol ajal oli ta Laine Jänes – ja härra Kruusega, siis näeme, et seal õpitakse mitmes õppeasutuses endiselt vene keeles. Ka praegu on Reformierakond Tartus võimul. Järelikult on kohalikud olud erinevad ja kaalutlusi, millal suudetakse ühes või teises paigas üle minna eestikeelsele koolile, on erinevaid. Ja nendega me peame ilmselt arvestama ka tulevikus.

Esimees Eiki Nestor

Justiitsminister Reinsalu! Siin saalis räägitakse siis, kui juhataja annab sõna. Liina Kersna, palun!

Liina Kersna

Aitäh, hea eesistuja! Austatud minister! Üldiselt hoitakse haridusmaastikul au sees professionaalset autonoomsust, nii et koolid saavad ise otsustada, kuidas õppimist korraldada. Mul aga on täna külas koolijuhid Valgamaalt. Valgas on nii eestikeelne kui venekeelne põhikool ja trend näitab, et venekeelse põhikooli õpilaste arv iga aastaga väheneb, eestikeelse põhikooli õpilaste arv kasvab. Seal tõesti vene peredes kasvavad lapsed lähevad vabatahtlikult eesti kooli. Mida te arvate või ennustate: kui riik ei sekku, siis kas ühel hetkel ka seda professionaalset autonoomsust arvestades võiks meil olla ühtne eestikeelne koolisüsteem?

Kultuuriminister Indrek Saar

Aitäh! Ma ei ole haridusspetsialist ja ennustamisega ei tahaks ka tegeleda. Ma ei pretendeeri absoluutselt sellele, et ma tean iga kooli olukorda ja suudan kuidagigi prognoosida, mis aja jooksul on võimalik eesti keelele üle minna nii, et need lapsed kogu selle ümberkorralduse hammasrataste vahele ei jää. Me lõpuks ikkagi tahame, et nad saaksid korraliku hariduse. Samas ma arvan, et riik ühel või teisel moel peab siiski sekkuma. Selle jaoks, et üle minna, on vaja piisavalt eesti keele õpetajaid. Ma oma esimeses vastuses juba viitasin, et riik peab tegelema sellega, et me suudame koolitada piisavalt palju piisavalt professionaalseid ja motiveeritud õpetajaid, et see üleminek oleks võimalik. Kui meil ei ole õpetajaid, kes suudavad vene lapsi heas eesti keeles ja neile head eesti keelt õpetada, siis see üleminek on ka kohaliku omavalitsuse jaoks, ükskõik kuidas ta ka ei püüa, väga keeruline. Lõppkokkuvõttes on vaja, et klassi ette on võimalik saata õpetaja, kelle töö tulemusena lapsed tõepoolest hakkavad keelt rääkima ja suudavad selles keeles omandada ka kõik muud teadmised. Nii et riik peab omalt poolt kindlasti jätkuvalt panustama ja mitte ainult keeleõppes, vaid kogu lõimimises, et oldaks ühes inforuumis, ühes kultuuriruumis. Ka need on tegevused, kus riik peab kindlasti tulevikuski initsiatiivi hoidma.

Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

[Üles Tagasi](#)

4. 13:26 Jõhvi saamine linnaks

Esimees Eiki Nestor

Vastab riigihalduse minister Janek Mäggi, küsib Krista Aru. Palun, Krista Aru!

Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud minister! Jõhvi vallavanem Martin Repinski tuli välja ettepanekuga, et Jõhvi linn võiks saada eraldi staatuse. Praegu on Jõhvi vald, kuhu kuulub ka Jõhvi linn. See ettepanek on, ütleme, väga huvitav ja kindlasti kohalikes elanikes palju elevust tekitab. Teie ministrina olete andnud intervjuu, milles kinnitasite, et kui selline tahtmine on, siis tuleb selleks võimalus luua. Millised olid teie hinnangu aluseks olnud argumendid? Miks seda on vaja ja kuidas selline Jõhvi linna eraldumine Jõhvi vallast võiks kasuks olla tervele Eestile?

Riigihalduse minister Janek Mäggi

Suur tänu, austatud Krista! Oluline küsimus on tegelikult see, et Eestis on pärast haldusreformi tekkinud päris mitu territooriumi poolest väga kummalist kohalikku omavalitsust. Teatavasti Eesti suuruselt viies linn on Tallinn ja Eesti kõige suurem linn on Pärnu. Tallinnast suuremad on ka näiteks Paide ja Narva-Jõesuu. Siin justkui on mingi ebakõla. Seadusest tulenevalt on sõltumata sellest, kas kohalik omavalitsus on linn või vald, õigused ja kohustused samad. Praegu saab kohalik omavalitsus valida, kas ta tahab olla vald või linn, ainult ühinemise hetkel. Kui Jõhvi näiteks liituks praegu Toilaga – sel teemal on neil kontakte olnud –, siis nad saaksid seda staatust muuta. Ma arvan, et puhtalt emotsionaalse tausta tõttu, mitte sisulise tausta tõttu, on sellised soovid tekkinud mitte ainult ühes kohalikus omavalitsuses, vaid mitmes. See teema tuleb lihtsalt põhjalikult läbi mõelda ja siis loomulikult ühetaoline lahendus pakkuda kõikidele kohalikele omavalitsustele üle Eesti.

Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Aitäh vastuse eest, lugupeetud minister! Ma siit jätkangi. Teil on kindlasti ülevaade, kui palju neid kohaliku omavalitsuse üksusi on, kellel on analoogne soov. Ehk tõesti ühinemise ajal leitud lahendus ei ole kõige parem ja on teada ka argumendid, millele praegu toetutakse. Ma loodan väga, et Jõhvis need argumendid ei tulene sellest, et Jõhvi vallas valitseb teie erakond. Millised ikkagi on lisaks Jõhvile ebaloomulikud omavalitsusüksused? Kuidas teie arvates on võimalik edasi minna ja mida te oskate soovitada omavalitsusüksustele, kellel on veel selline soov?

Riigihalduse minister Janek Mäggi

Kaugem perspektiiv on see, et Eestis tekivad suured maakondlikud kohalikud omavalitsused. Liitumisi tuleb tulevikus kindlasti veel. Praegu on konkreetset minuni jõudnud teave kümnekonnast arutelust sel teemal. Neid võib-olla ei sobigi siin välja tuua, kuna need on olnud sellised konsultatsioonid. Aga ma usun, et haldusreformi sisuline jätk peab hõlmama ka kohalike omavalitsuste nimede korrastamist, kui see on vajalik. Ja aluseks peab olema kohalike omavalitsuste enda initsiatiiv. Kohalikud omavalitsused peavad saama maksimaalselt palju ise otsustada ja vajadusel teiste kohalike omavalitsustega kokku leppida, et liituda. Oleneb, kuidas kellelegi meeldib. Aga see protsess peab toimuma üle riigi ühetaolisel alusel. See on iseenesest selge. Aga jah, et see ei ole ainult Jõhvi probleem.

Esimees Eiki Nestor

Urve Tiidus, palun!

Urve Tiidus

Aitäh! Lugupeetud minister! Ma viitan veel kord proua Krista Aru küsimusele Jõhvi linna ja omavalitsuse kohta, millele te vastasite, et Eesti kõige suurem linn on Pärnu ja Tallinn on viiendal kohal. Ma saan aru, et te peate silmas territooriumi, aga üldiselt ikkagi arvestatakse linnade suurust elanike arvu järgi. Aga mu küsimus on selline. Mida te prognoosite, millal Eestis tekivad maakondlikud omavalitsused? Ja kas te olete ministrina juba mingeid samme astunud, et seda tulemust saavutada?

Riigihalduse minister Janek Mäggi

Suur tänu! Ma arvan, et kindlasti on see 3. märtsil valitava Riigikogu ja selle baasil tekkiva valitsuse koalitsiooniläbirääkimiste üks teema. Pikemat perspektiivi ei olegi praegu mõtet välja pakkuda. Eestis on 132 828 avalikus sektoris töötavat inimest ja väga suur osa nendest töötab kohalikes omavalitsustes. Ministeeriumides töötab ainult 2540 inimest, kordades vähem. Kui me tahame rääkida riigireformist, siis peamiselt tähendab see ikkagi kohalike omavalitsuste ja kohaliku omavalitsemise korrastamist.

Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

[Üles Tagasi](#)

5. 13:33 Kohustuslik marssimine riigifirmades

Esimees Eiki Nestor

Vastab peaministri ülesannetes kultuuriminister Indrek Saar, küsib Martin Helme! Palun, Martin Helme!

Martin Helme

Aitäh, lugupeetud spiiiker! Lugupeetud minister! Nädalavahetusel toimus Tallinnas üks meeleavaldus ja me kindlasti oleme selle sisu osas eri meelt. Mina arvan, et see oli radikaal-vasakpoolne. Aga igal juhul oli see ideoloogiline üritus ja enne seda ideoloogilist üritust saatis Sotsiaalministeeriumile alluva Hoolekandeteenuste AS-i direktor Maarja/Maarjo Mändmaa ehk siis transvestiit kirja oma töötajatele, et kõik, ka kliendid, minu marssima. Seega oma töötajatele anti korraldus osaleda ideoloogilisel meeleavaldusel ja lisaks anti töötajatele korraldus tuua marssima ka oma kliendid, kelleks on umbes 2100 vaimupuudega inimest. Põhjus võis olla selles, et Mändmaa elukaaslane Kadi Viik on selle marsi korraldaja. Tema on ühtlasi olnud ka soolise võrdõiguslikkuse osakonna juht, praegu juhib ta Eesti Inimõiguste Keskust. Hea küll, mul saab aeg otsa ja ma küsin: kas see on normaalne, et meil riigiasutused annavad oma töötajatele ja klientidele korraldusi minna meelsust avaldama?

Kultuuriminister Indrek Saar

Täna küsimuse eest, lugupeetud Riigikogu liige! Mina ei ole küll kuskilt lugenud, et oleks kellelegi antud selline korraldus. Ammugi mitte pole võimalik anda korraldust viia kliente kuhugi marssima. Mina ei tea, milliseid uudistekanaleid teie jälgite. Ma soovitan teil aeg-ajalt lugeda ka Eesti sõltumatut meediat. Praegu te järjekordselt minu arvates kas hämate või veel hullem, valetate. Ja me oleme teid sellelt ka varem tabanud. Te olete süüdistanud inimesi asjades, milles, nagu pärast on välja tulnud, nad sugugi süüdi ei ole. Kui te loeksite sõltumatut meediat ja saaksite veidigi sõltumatumat informatsiooni, siis saaksite aru, et tegemist oli ühe viisiga juhtida tähelepanu nende väärtustele, mis on kirjas ka Eesti Vabariigi põhiseaduses ja millest peaksid juhinduma ka kõik Eestis tegutsevad erakonnad. Paraku vist teid ei olnud seal marsil. Ma ei näinud seal ka sõber Urmast ja tema sõpra Henu.

Justiitsminister Urmas Reinsalu

Ei mingil juhul!

Kultuuriminister Indrek Saar

Te oleksite seal võib-olla näinud, et väga suur osa Eesti erakondadest oli seal esindatud. Mul on hea meel, et Reformierakond oli esindatud, Keskerakond, Vabaerakond ja ka Eesti 200 olid seal minu arust esindatud. Ja loomulikult olid kohal sotsiaaldemokraadid, sest seisti naiste õiguste eest – naiste õiguste eest, et neid koheldaks võrdväärsete ühiskonnaliikmetena. Ma arvan, et me kõik peame nende väärtuste eest seisma. Ja kindlasti käib kaitstavate väärtuste hulka see, et me ei valeta Eesti inimestele.

Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Martin Helme, palun!

Martin Helme

Aitäh! No kui te teate Eestis mõnda sõltumatut meediaväljaannet, siis öelge mulle ka. Aga ma ei teadnud, et Eesti Vabariigi põhiseaduse alusväärtuseks on vulvamütside kandmine. Ma olen lausa imestunud, et teie erakonna esimees hoolimata ürituse korraldajate üleskutsest seda roosat ilusat mütsi endale pähe ei pannud. Aga te ei vastanud kahjuks mu küsimusele. Mu küsimus ei olnud selle kohta, missugune oli selle ürituse sisu või missugune on meie arusaamine sõltumatust meediast. Ja noh, see valetamise süüdistus – te võiksite mõne näite tuua. Meie andmetel on see inimene oma asutuse töötajatele saatnud kirja, kus ta ütles: "Kõik marssima, kaasa arvatud kliendid." Minu küsimus on: kas see on normaalne? Kas vaimupuudega inimeste mobiliseerimine

vasakradikaalsele ideoloogilisele marsile on normaalne? Ja kui seda nii tehakse, siis me lihtsalt teame, et kui me pärast märtsi võimule tuleme, siis me hakkame ka riigiametnikke ja muid riigiasutuste töötajaid marssidele saatma.

Kultuuriminister Indrek Saar

Teie seniste väljaütlemiste järgi otsustades ma üldse ei kahtle, et te hakkaksite riigiametnikke igale poole saatma ja neile väga täpselt ette kirjutama, mida nad tohivad teha. Ja mitte ainult riigiametnikele, vaid paljudele teistelegi Eesti inimestele. Arvestades teie seniseid väljaütlemisi, võib järeldada, et te kindlasti tahate ka hakata sekkuma avalik-õigusliku meedia programmi. Te tahate hakata sekkuma teatrite ja kontserdiorganisatsioonide repertuaarikujundusse, laulupeo programmi koostamisse jne, jne. Seda kõike te olete ühel või teisel kujul tõepoolest lubanud. AS Hoolekandeteenused ei kuulu otseselt Kultuuriministeeriumi halduse alla, aga ma võin teile tsiteerida, mida selle kohta on öelnud sotsiaalminister, kelle haldusalas see on. AS-i Hoolekandeteenused juht Maarjo Mändmaa on ka meedias selgitanud teema olulisust ja selle seotust hoolekandega. Ettevõttel on võimalus ise otsustada, millistele väärtustele ta tähelepanu pöörab või millist infot oma sisekanalites jagab, olgu tegu elukeskkonna hoidmiseks korraldatava ülemaailmse koristuspäevaga – seal osalema võib inimesi samamoodi üles kutsuda ja ma olen kindel, et paljude asutuste juhid seda teevadki –, tervislikku eluviisi toetava liikumisaktiooni või võrdseid võimalusi edendava algatusega. Väärrib tunnustamist, et tööandjad soovivad panustada ka soolise võrdõiguslikkuse edendamisse. Loodetavasti tulevikus on selliseid üleskutseid veel. Muide, ka Tartu Ülikooli eetikakeskuse juhataja Margit Sutrop on leidnud, et tegemist oli üsna tasakaalustatud üleskutsega käituda vastavalt ettevõtte AS Hoolekandeteenused väärtustele.

Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, palun!

Mart Helme

Aitäh! Ma ei saa kuidagi aktsepteerida ministri sellist arrogantset ja sügavat ideoloogilist vaimupuuet representeerivat käitumist, vassimist ja valetamist, minu juhitava erakonna laimamist ja süüdistamist. See on piinlik, see on häbiväärne. Põhimõtteliselt te vastasite nüüd ka küsimusele, kas te aktsepteerite seda. Teie vasakul käel istuv Riigikogu spiiker on korduvalt rääkinud, et me ei taha enam tagasi minna ühte teise aega. Teie juhtimisel me aga tahame tagasi minna aega, kus kõik töökollektiivid pidid käima sunniviisil igasugustel demonstratsioonidel. Aitäh, et te olete ennast järjekordselt paljastanud vasakpoolse propagandisti, vasakpoolse ideoloogia ühiskonnale pealesurujana! Vastust pole vaja.

Kultuuriminister Indrek Saar

Sellele ongi väga raske midagi vastata, aga mul on õigus kõneleda. (Vahelehiüüded, muu hulgas: "Pange suu kinni!") Mul on väga kurb näha, kuhu me oleme Eesti ühiskonnas jõudnud.

Justiitsminister Urmas Reinsalu

Riigikogu esimees, tagage kord!

Kultuuriminister Indrek Saar

Ja mul on väga kurb, et Eesti vabas riigis lubavad inimesed endale selliseid propagandavõtteid, mis tõepoolest meenutavad ühte teist ajastut, mitte vaba riiki. Ja väide, et objektiivsed uudised tulevad ainult portaalist Objektiiv või EKRE portaalist, on sama tõene nagu justiitsministri väide selle kohta, et kui tema hindab oma partei programmi täitmist, siis on tegemist objektiivse analüüsiga.

Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu liikmed! Austatud justiitsminister Reinsalu! Uskuge mind, need valimised, mis märtsis tulevad, ei ole vabas Eesti Vabariigis viimased. Rahunege-rahunege! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

[Üles Tagasi](#)

6. 13:41 Kodakondsuspoliitika

Esimees Eiki Nestor

Järgmisena vastab kultuuriminister Indrek Saar peaministri ülesannetes küsimusele, mille esitab Arto Aas. Palun, Arto Aas!

Arto Aas

Aitäh! Jätkame tõesti pisut leebemal toonil, kuigi tõsisel teemal. Me oleme üldiselt harjunud, et Keskerakond jagab kodakondsustemadel eri keeltes erinevaid sõnumeid ja tahab väga lõtva kodakondsuspoliitikat. Nüüd on midagi samasugust juhtunud ka sotsiaaldemokraatidega. Kummalistel asjaoludel kiirelt ametist lahkunud siseminister Anvelt asemel tööle tulnud Katri Raik andis hiljuti ühe märkimisväärse intervjuu, kus ta ütles, et Eesti kodakondsuse võiks saada kõik inimesed, kes on siin elanud alates 1991. aastast, ja seda pelgalt sooviavalduse alusel. Ei pea tundma Eesti Vabariigi põhiseadust ega oskama eesti keelt. See on päris üllatav avaldus ja ma tahakski teada, kas see on teie ametlik seisukoht. Ja kuidas üldse peaks sellesse suhtuma?

Esimees Eiki Nestor

Tegemist on valitsuse infotunniga. Aga palun vastake!

Kultuuriminister Indrek Saar

Täna küsimuse eest! Olukorras, kus Eestis on üle 70 000 inimese, kellel ei ole kodakondsust – see on peaaegu 6% Eestis elavatest inimestest –, tuleb teha kõik, mis võimalik, et kodakondsuseta inimeste arv väheneks. Sellest tulenevalt ma arvan, et see debatt ei tohiks ühiskonnas nii kaua, kuni neid inimesi on märkimisväärselt palju, kuhugi ära vajuda. On väga vajalik, et sel teemal ollakse valmis arutama, debateerima. Mis puudutab teie viidatud siseministri ideed, siis siinkohal on mul kõige korrektsem tsiteerida Sotsiaaldemokraatliku Erakonna peasekretäri, kes on avaldanud erakonna seisukoha selles küsimuses. Ja see kõlab nii: "Siseministri pakutud idee oli tema isiklik seisukoht ning see ei kajastu erakonna programmis."

Esimees Eiki Nestor

Arto Aas, palun!

Arto Aas

Aitäh! Jätkame siis seda debatti, mida te vajalikuks peate. Ma saan aru, et Keskerakond sooviks anda Eesti kodakondsuse kõigile, kes on siin olnud enne 1991. aastat, nüüd siis vähemalt üks juhtiv sotsiaaldemokraat sooviks selle anda kõigile, kes on siin olnud alates 1991. aastast. Keelt pole vaja osata ega põhiseadust tunda. Kuidas sulle tundub, kas see on õiglane nende inimeste suhtes, kes on võtnud vaevaks Eesti riigikorraga tutvuda ja õppida ära eesti keele? Neid inimesi on väga palju, neid inimesi on Riigikogus, juhtivatel kohtadel omavalitsustes ja ettevõtluses. Kas see on õiglane nende inimeste suhtes, kes on pisut pingutanud selle nimel, et Eesti Vabariigi kodakondsus saada?

Kultuuriminister Indrek Saar

Jaa, ma arvan, et kõiki neid aspekte tuleb kaaluda. Kui on eesmärk kodakondsuseta inimeste arvu oluliselt vähendada, ei saa teie nimetatud aspekte tõesti kõrvale jätta. Regulatsioon peab olema ja ka näima õiglane. See peab lõpuks olema ju riigile ka tervikuna kasulik. Mis puudutab sotsiaaldemokraatide programmilist seisukohta, milles erakond on kokku leppinud, siis see kõlab nii: "Jätkame jõupingutusi, et kodakondsuspoliitika põhialuseid muutmata vähendada oluliselt kodakondsuseta isikute arvu Eestis." Ja seda me oleme ka teinud. Tuletan meelde, et teiega koos koalitsioonis olles me leppisime aastal 2014 kokku ja ilma kodakondsuspoliitika põhialuseid muutmata – härra Reinsalu pidas seda küll kodakondsuspoliitika põhialuste muutmiseks, meie teiega sellest niimoodi aru ei saanud – tegime väga vajalikud muudatused, mis vähendasid märksa probleemi, mida nimetatakse kodakondsusetuse taastootmiseks. Eestis sündinud lapsed, kelle vanematel ei ole ühegi riigi kodakondsust, ei saanud varem automaatselt Eesti kodakondsust. Nüüd nad selle saavad. Tänu sellele sai ühe aastaga Eesti kodakondsuse poolteist tuhat last. Nüüd on nad Eesti kodanikud. Sellest ajast alates kõik lapsed, kelle vanematel ei ole kodakondsust, saavad automaatselt Eesti kodakondsuse. Oluline samm on astunud. Ja me tegime veel mõned olulised muudatused. Näiteks alaealiselt ei saa kodakondsust ära võtta. Kui ta saab täiskasvanuks, siis tal on aega otsustada, millise riigi kodanik ta on. Lapsed ei saa minna ja Venemaalt taotleda, et nad Vene kodakondsusest vabastataks.

Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

[Üles Tagasi](#)

7. 13:47 Haldusreformi mõju sotsiaalteenuste osutamisele

Esimees Eiki Nestor

Vastab riigihalduse minister Janek Mäggi, küsib Tiina Kangro.

Tiina Kangro

Aitäh! Haldusreformi eesmärgina on algusest peale rõhutatud, et suuremad omavalitsused suudavad osutada rahvale paremaid teenuseid. Sotsiaalteenuste puhul aga kuulen inimestelt pidevalt, et pärast valdade liitumist on olukord nende jaoks veel hullemaks läinud. Vallamaja on kaugemal, seal töötavad võõrad inimesed, bürokraatia on kasvanud ja teenuste saamine on paljudes kohtades muutunud hoopis halvemaks. Nüüd minu küsimus: palun selgitage, millel üldse baseerus väide, et uutes omavalitsustes on suurem võimekus! Kas lihtsalt loodeti, et see juhtub, või olid selle ootuse aluseks ka mingid konkreetsed analüüsid ja teadmused?

Riigihalduse minister Janek Mäggi

Suur tänu! Suuremad kohalikud omavalitsused loomulikult ei taga ilmingimata paremaid teenuseid. See on loomulikult nii. Valitsemine sõltub nii riigi kui kohalike omavalitsuste tasandil eelkõige inimestest, kes seda korraldavad. Ma tean väga erineva suurusega kohalikke omavalitsusi, kus asjad on hästi, liiguvad õiges suunas, aga tean ka teisi, kus kohalikud juhid ise ka ei ole sellega rahul, kuidas asjad läinud on. Peamiseks takistuseks on olnud inimestevahelised vastuolud. Aga loomulikult me seirame, kas kõik teenused, mida inimesed vajavad, on kättesaadavad. Ma usun, et kohalikud omavalitsused saavad ja tahavad ise otsustada, millised on konkreetsed teenused nende territooriumil. Ja need võivad olla eri omavalitsustes mõnevõrra erinevad. Me võime vaadata kas või rahvastiku ealisi iseärasusi: kui Piirissaares on keskmine vanus ca 67 aastat ja Viimsis alla 40, siis loomulikult on pakutavad teenused erinevad. Aga ma kindlasti usun, et omavalitsuse suurus ei ole tegur number üks. Oluline on rahaline võimekus, mis mõnikord ei sõltu niivõrd elanike arvust, kui võrd piirkonnast, kus konkreetne kohalik omavalitsus on. Ma usun, et see protsess jätkub ja me suudame teenuste taset ühtlustada.

Esimees Eiki Nestor

Tiina Kangro, palun!

Tiina Kangro

Ma sain sellest aru nii, et teie arvates sotsiaalteenuste valdkond ei olnud valdade liitmisel üldse mingi argument. Individuaalseid, inimestest otse lähtuvaid teenuseid saaks ju väike omavalitsus palju paremini osutada. Tahan küsida veel sellist asja. Nüüd on trend see, et omavalitsustel nagu võimekust ei ole ja riik laob oma asutuste kaudu järjest uusi kihte bürokraatiat peale. Need inimesed juhivad valdades toimuvat. Kas teil on tehtud mingisugused sellekohased kalkulatsioonid? Kas te monitoorite ka kulusid, kui palju kallimaks haldusreformijärgne sotsiaalsüsteem meil võib minna?

Riigihalduse minister Janek Mäggi

Haldusreformi eesmärk ei olnud raha kokkuhoid. Haldusreformi eesmärk olid paremad teenused, kvaliteetsemad teenused, võimekuse kasv. Mina igal juhul tahan, et igas Eesti nurgas saaksid kõik inimesed teenuseid, mida nad vajavad. Vaieldamatult on küsimus selles, et hajaasustus väljaspool suuremaid linnu on seotud väga-väga suurte kuludega ja seal peavad kohalikud omavalitsused otsustama, milliseid kompromisse nad teevad. Paratamatult on ka pärast haldusreformi omavalitsuste suurus väga erinev, aga sellest ei sõltu kohaliku omavalitsuse edukus ja tema teenuste kvaliteet. Sõltub sellest, kas on visiooniga juhid, kellel on õiged arusaamad ja kes oma kogukonnast hoolivad. Ma siiski usun, et kõigis 79 kohalikus omavalitsuses on see hoolivus väga suur. Kui saaks isikutevahelised vastuolud lahendatud, siis oleks olukord veel parem.

Esimees Eiki Nestor

Liina Kersna, palun!

Liina Kersna

Suur tänu! Eile toodi sotsiaalkomisjonis välja fakt, et kohalike omavalitsuste eelarvetes on sotsiaalkaitsele kulutatav summa või protsent vähenenud, hoolimata sellest, et meil on vananev rahvastik. Ja väga tihti me kuuleme Sotsiaalministeeriumist, et sotsiaalteenusteks mõeldud raha, mida kohalikud omavalitsused saaksid riigilt taotleda, jääb kasutamata. Kohalike omavalitsuste initsiatiivikus seda raha taotleda on väike. Minu küsimus on: kas riigihalduse ministri haldusala töötajad saaks kuidagi teha Sotsiaalministeeriumiga koostööd, et kohalikel omavalitsustel oleks rohkem informatsiooni, millised võimalused neil on riigi toega oma elanikke aidata?

Riigihalduse minister Janek Mäggi

Suur tänu! Loomulikult me teeme koostööd nii Sotsiaalministeeriumiga kui ka teiste ministeeriumidega – sisuliselt kõigiga. Ja ma arvan, et väga paljusid probleeme, mis kohalikes omavalitsustes on korduvad, on päris lihtne lahendada. Kui kümnes või kahekümnes omavalitsuses on mõni probleem, mille lahendamine ei nõua erakordseid kulutusi, siis see saab lahendatud. Aga reaalsus on see, et sotsiaalkaitse võtab Eesti riigi eelarvest väga suure osa ja seal me jääme Euroopa Liidu keskmisele – ma peast protsenti ei mäleta – olulisel määral alla. Meil on üksikud valdkonnad, kus me oleme Euroopa keskmisest kõvasti ees, näiteks riigikaitse ja ka kultuur. Samas on meil teised, ka väga kulukad valdkonnad, kus me jääme palju keskmisele alla. Minu arust probleemi olemus on selles, et meil ole piisavalt raha. Tahe asju paremini lahendada on kõikides kohalikes omavalitsustes.

Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

[Üles Tagasi](#)

8. 13:54 Riigiõiguse Instituut

Esimees Eiki Nestor

Küsis Jüri Saar ja vaat nüüd vastab justiitsminister Urmas Reinsalu. Oleks väga kena. Palun, Jüri Saar!

Jüri Saar

Aitäh, austatud esimees! Lugupeetud justiitsminister! Eelmise aasta sügisel jõudis juristkonnani teade, et Justiitsministeeriumi initsiatiivil hakatakse looma riigiõiguse instituuti. See tekitas juristkonnas sügavat huvi ja ilmselt ka ootusi. Minu küsimus ongi selline: mis on saanud sellest mõttest, ideest tänaseks päevaks? Kuidas see on edenenud?

Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh, hea küsija! Eesti Teaduste Akadeemia juurde on loodud riigiõiguse sihtkapital – see ongi selle idee praktiline teostus –, mille ülesanne on tugevdada riigiõiguslikku oskusteavet, mõtestada riiklikke küsimusi just nimelt õigusriigi ja rahvusriigi vaates. Võetagu seda Justiitsministeeriumi kingitusena Eesti Vabariigile 100. aastapäeval, et suudaksime määratleda Eesti suveräänsust üha keerukamates rahvusvahelistes suhetes ja oskaksime mõtestada põhiõiguste muutumist aja jooksul. On väga oluline, et meil oleks tugev riigiõigusliku mõtte toetus, et riik kehtaks üle aegade. Selle teaduste akadeemia juures loodud sihtkapitali nõukogu tööd juhivad endine Riigikohtu esimees doktor Uno Lõhmus ja nõukogusse kuuluvad ka õigusteadlased ja kohtunikud.

Jüri Saar

Aitäh! Ma küsin täpsustuseks veel. Algne plaan oli luua mittetulundusühing. Kas sellel instituudil, nagu praegu kavas on, Tartu Ülikooliga ei ole mingit pistmist?

Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh! See sihtkapital kahtlemata hakkab tööle, pidades silmas põhimõtet, et ressursse jagatakse eri projektidele, lähtudes objektiivsetest teaduslikest kriteeriumidest. See sihtkapital on tegelikult sihtrahastu, see ei ole ise uurimisasutus. Ei ole mõeldud nii, et seal hakatakse teadustegevusega tegelema, et inimesed istuvad ja uurivad mingeid teadusprobleeme. Ei, sihtkapital toetab teadustegevust, tehtagu seda ükskõik millises

ülikoolis. Teadlased tegutsevadki Eestis ka selles valdkonnas ju ülikoolide juures ja sihtkapital on võrdselt distantseeritud kõigist avalik-õiguslikest õppeasutustest Eestis. Puutumus on selline, et Tartu Ülikooli õiguse ajaloo professor doktor Marju Luts-Sootak kuulub samuti sinna nõukotta, aga institutsiooniliselt neil puutumust ei ole. Loomulikult ma kujutan ette, et paljud projektid, mida sihtkapital toetab, tulenevad Tartu Ülikooli teadlaste tegevusest.

Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud minister! Lähtudes teie viimasest vastusest, palun täpsustust. Kas nende projektide või ideede väljatöötamise on kaasatud ainult sihtkapitali nõukogu või tähendab see ka meie juristkonna laiemat kaasatust? Milline on kogu selle tegevuse aluspõhimõte?

Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aluspõhimõte on selline, et kindlasti tehakse koostööd ja maksimaalselt teavitatakse kõiki huvitatud isikuid. Ma pean silmas teadusüldsust, ennekõike aga õigusteaduse või kitsamalt riigiõiguse ja avaliku õiguse spetsialiste. Kindlasti üks oluline tahk selles töös on rahvusvaheline koostöö. Ma ei välista koostööprojekte ja algatusi, tänu millele Eesti riigi õigusõpe jõuab teistesse riikidesse ja vastupidi, teiste riikide teadlased osalevad meie töös. Kindlasti on tähtis, et projektide ja ideede kataloogid, samuti ressursside jaotamise otsused oleksid läbipaistvad, arusaadavad ja tehtud teaduse rahastamise minimaalsete või õigemini ma loodan, et maksimaalsete nõuete alusel, nagu Eestis teadust üldiselt rahastatakse. Seetõttu on väga oluline, et sinna nõukotta kuulub ka Eesti Teaduste Akadeemia president. Kindlasti annab teaduste akadeemia oma oskusteabega selle sihtkapitali töö korraldamisse oma panuse, seda just nimelt protseduuride osas.

Esimees Eiki Nestor

Aitäh, kultuuriminister peaministri ülesannetes Indrek Saar! Aitäh, Vabariigi Valitsuse liikmed Urmas Reinsalu ja Janek Mäggi! Infotund on lõppenud.